

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Заступник керівника
(професор з науково-педагогічної роботи)

М.В. Афанасьєв

Господарське право

робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань	усі
Спеціальність	усі
Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Освітня програма	усі

Вид дисципліни	вибіркова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська

Завідувач кафедри правового регулювання економіки В.В. Сергієнко

Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2018

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри правового регулювання економіки
Протокол № 1 від 27.08.2018 р.

Розробник:

Сергієнко В. В., к.ю.н., проф. кафедри правового регулювання економіки

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

1. Вступ

Анотація навчальної дисципліни:

Розвиток ринкових відносин в Україні передбачає достатньо високий рівень розвитку освіти, науки і культури та виробництва, виробничої інфраструктури і матеріально-технічного забезпечення побуту громадян. Саме ці фактори зумовлюють і визначають рівень цивілізації суспільства. Тому на скільки ці процеси будуть належно врегульовані, залежить не тільки результат стабільного і стійкого економічного зростання країни але і поліпшення добробуту населення.

Саме належне правове забезпечення діяльності суб'єктів господарювання надасть можливість економіки країни перебувати у тісній взаємодії, всіх складових народного господарства, забезпечуючи розвиток та зростання потенціалу держави.

Господарське право як одна з важливіших галузей права, суттєво впливає на процеси правового забезпечення діяльності суб'єктів підприємницької діяльності тому не дивно, що господарське право є однією з найважливіших дисциплін, що вивчаються у вищих навчальних закладах України. З огляду на зростаючі темпи розвитку споживчого ринку в курсі Господарське право, приділено увагу правовому регулюванню забезпечення якості продукції, робіт і послуг, а також регулювання цін і ціноутворення. Ринкові відносини як складова економічної політики України вимагають особливого підходу до вивчення законодавства про захист економічної конкуренції, правового регулювання ринку цінних паперів та інших інститутів господарського законодавства.

Дисципліна «Господарське право» належить до переліку дисциплін як основного так вільного вибору. Вона забезпечує особистий і професійний розвиток студента та спрямована на формування комплексу знань стосовно реалізації прав суб'єктів підприємницької діяльності, при здійсненні ними господарської діяльності. Знання основних положень господарського права є необхідною складовою прийняття правильних рішень як у сфері управління та контролю за економікою, так і при виконанні конкретних завдань на місцях.

Мета навчальної дисципліни:

Метою дисципліни є: докорінна зміна економічних відносин в Україні зробила необхідним перегляд діючої законодавчої бази, її оновлення та пристосування до нових умов господарювання. Господарське право, що регулює виробничу, торговельну діяльність суб'єктів господарювання, тобто безпосередньо економічні відносини, зазнає найбільших змін. У зв'язку з цим підвищуються вимоги до майбутніх фахівців економістів щодо знань основ господарського права та навичок застосування норм господарського законодавства у повсякденній господарській практиці. Дисципліна «Господарське право» базується на знаннях студентів, одержаних при вивченні дисципліни «Правознавство».

Головні **завдання** навчальної дисципліни Господарське право полягає послідовне формування у студентів знання основних положень теорії та практики застосування норм господарського права в процесі господарської діяльності.

• дати студентам чітке уявлення про основні поняття, інститутах і проблемах господарського права;

- в ході навчального процесу забезпечити глибоке вивчення студентами нормативних актів, що становлять господарське законодавство;
- прищепити студентам стійкі практичні навички щодо застосування положень норм господарського права в різних галузях господарської діяльності.

Предметом дисципліни є суспільні відносини в сфері господарської діяльності, які пов'язані з виробництвом та реалізацією продукції, виконання робіт і надання послуг з метою одержання прибутку чи без такої мети, яка здійснюється на території України суб'єктами господарювання всіх видів і форм власності, а також діяльність державних органів щодо управління економікою.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні

знати:

- систему господарського законодавства України,
- порядок створення і діяльності господарюючих суб'єктів,
- форми організації господарської діяльності,
- гарантії та захист прав підприємців
- порядок застосування набутих знань у вирішенні практичних питань та практичних ситуацій у сфері правового регулювання господарських відносин.

вміти:

- вільно користуватися понятійним апаратом;
- чітко, логічно і аргументовано викладати свою точку зору;
- використовувати знання основних інститутів господарського права при вирішенні питань щодо регулювання господарських правовідносин;
- використовувати нормативно-правову базу, що регламентує діяльність суб'єктів господарювання при вирішенні питань, а також в повсякденній практичній діяльності;
- використовувати отримані теоретичні знання в правозахисній діяльності.
- складати необхідні документи і виконувати іншу роботу, пов'язану з правовими аспектами діяльності суб'єктів господарювання.

Курс	3	
Семестр	5	
Кількість кредитів ECTS	5	
Аудиторні навчальні заняття	лекції	32
	практичні	32
Самостійна робота		86
Форма підсумкового контролю	іспит	

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Попередні дисципліни	Наступні дисципліни
Правознавство	Бази даних
Інтелектуальний аналіз даних	Технології розробки та тестування програмного забезпечення
	Захист інформації

2. Компетентності та результати навчання за дисципліною:

Компетентності	Результати навчання
Аналізувати поняття, ознаки та види господарської діяльності та основні ознаки та принципи підприємництва.	Здатність характеризувати види господарської діяльності. Принципи господарювання та їх зміст.
Аналізувати поняття, систему, предмет та методи господарського права.	Здатність визначати поняття предмет та метод господарського права. Проводити характеристику системи господарського права.
Аналізувати господарські правовідносини по їх видам та характеризувати суб'єктний склад цих правовідносин.	Здатність визначати зв'язок між суб'єктами господарських правовідносин та особливості участі в цих правовідносинах.
Порядок та стадії створення юридичних осіб. Поняття та порядок проведення державної реєстрації суб'єктів господарювання.	Здатність визначати особливості державної реєстрації суб'єктів господарювання, Підстави відмови у державній реєстрації.
Визначати правовий статус державних органів, ліцензування, підстави та порядок отримання ліцензії.	Вміти визначати органи та їх компетенцію при здійсненні ліцензування підприємницької діяльності. Порядок та підставі її надання та анулювання.
Засвоїти порядок отримання та значення стандартизації та сертифікації господарської діяльності.	Вміти оформлювати документи на отримання сертифікату, відрізнити сертифікати.
Засвоїти поняття, ознаки та види господарських товариств, їх правове становище.	Вміти відрізнити господарські товариства, порядок та стадії їх створення, припинення.
Засвоїти поняття, ознаки та принципи діяльності виробничого кооперативу	Вміти аналізувати особливості створення та діяльності виробничого кооперативу, готувати необхідні документи для його створення та функціонування.
Засвоїти правове становище підприємств та їх об'єднань	Вміти класифікувати підприємства їх об'єднання як організаційну форми господарювання. Підприємство об'єднання як суб'єкт права, їх правове становище
Засвоїти загальні положення щодо припинення господарської діяльності. Особливості припинення в зв'язку з визнанням банкрутом	Вміти аналізувати особливості процесу порушення провадження про визнання банкрутом та здійснення стадії провадження.
Аналізувати значення правового захисту економічної конкуренції та недопущення недобросовісної конкуренції. Поняття та види цін, їх функції і порядок ціноутворення.	Здатність визначити особливості порушення антимонопольного законодавства та основні види порушень. Знати основні види цін, порядок їх формування та ціноутворення
Засвоїти основні права споживачів та порядок їх захисту.	Здатність реалізувати знання при здійсненні захисту прав споживачів.
Засвоїти загальну характеристику	Вміти формувати зміст договору порядок

господарських зобов'язань, Особливості господарських договорів про передачу майна та особливості формування, виконання окремих видів договорів.	його зміни. Вміти здійснювати переддоговірну діяльність та укласти окремі види договорів. Особливості забезпечення виконання договорів.
Засвоїти поняття та ознаки торговельної діяльності, особливості її здійснення та регулювання	Вміти застосувати нормативно-правові акти, які забезпечують публічний порядок здійснення торговельної діяльності.
Засвоїти поняття, ознаки та правове забезпечення інвестиційної діяльності, ознаки та види інвестиції. Об'єкти інвестування. Поняття зовнішньоекономічної діяльності та її правове забезпечення.	Вміти чітко відокремлювати види інвестицій особливості їх правового оформлення. Укладати інвестиційні договори Вміти аналізувати та укладати зовнішньоекономічні договори, вносити зміни та доповнення
Засвоїти поняття, види бірж та їх ознаки, їх правове становище. Поняття, ознаки та види фінансових послуг, фінансової установи та умови її створення, діяльності.	Вміти готувати документи для участі в біржових торгах, оформлювати результати торгів. Аналізувати нормативно-правові акти що регулюють відносини в фінансовій сфері
Засвоїти поняття і функції контролю, його сутність та форми. Поняття та ознаки, функції господарсько-правової відповідальності.	Вміти застосувати норми права при здійсненні контролю та притягненні до відповідальності суб'єктів господарювання.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ГОСПОДАРЬСЬКОГО ПРАВА

Тема 1. Поняття господарської діяльності

Поняття, ознаки та види господарської діяльності. Підприємництво: поняття, ознаки та принципи. Принципи господарювання та їх зміст.

Тема 2. Поняття господарського права

Поняття господарського права, його предмет та методи. Місце господарського права в системі права України. Джерела господарського права та їх класифікація

Тема 3. Господарські правовідносини

Поняття, ознаки та види господарських правовідносин. Об'єкти господарських правовідносин, їх види та особливості. Цілісний майновий комплекс (підприємство) як об'єкт господарських правовідносин. Суб'єкти господарських правовідносин та їх види.

Тема 4. Загальна характеристика суб'єктів господарювання

Поняття та види суб'єктів господарювання. Фізичні особи-підприємці як суб'єкти господарювання. Обмеження фізичних осіб у праві на заняття підприємницькою діяльністю. Юридичні особи як суб'єкти господарювання. Правоздатність та дієздатність юридичних осіб.

Тема 5. Правові засади створення суб'єктів господарювання та порядок їх державної реєстрації

Порядок та стадії створення юридичних осіб. Поняття та порядок проведення державної реєстрації суб'єктів господарювання. Підстави відмови у державній реєстрації. Свідоцтво про державну реєстрацію: його зміст та порядок заміни. Порядок резервування найменування юридичної особи. Види та юридичне значення дій, що пов'язуються з державною реєстрацією суб'єкту господарювання. Отримання дозволу на виготовлення печатки та штампу. Відкриття рахунку в установі банку.

Тема 6. Правове регулювання ліцензування господарської діяльності

Поняття та призначення ліцензування. Поняття та правове значення ліцензійних умов. Поняття ліцензії, її зміст, порядок отримання та користування. Порядок переоформлення ліцензій та видачі дублікату ліцензії. Порядок та підстави анулювання ліцензії.

Тема 7. Правове регулювання стандартизації та сертифікації

Поняття та юридичне значення стандартизації та сертифікації господарської діяльності. Об'єкти та суб'єкти стандартизації. Поняття та види сертифікатів. Порядок отримання сертифікату.

Тема 8. Правове становище господарських товариств

Поняття, ознаки та види господарських товариств. Установчі документи господарських товариств та їх зміст. Поняття учасників та засновників господарських товариств, їх види та особливості. Правовий режим майна господарських товариств. Поняття, ознаки та види акціонерного товариства. Порядок створення акціонерного товариства. Майно акціонерного товариства. Управління діяльністю акціонерного товариства. Правове становище товариства з обмеженою відповідальністю та товариства з додатковою відповідальністю. Особливості правового становища повного товариства. Правове становище командитного товариства

Тема 9. Поняття, ознаки та принципи діяльності виробничого кооперативу

Загальні умови створення виробничого кооперативу. Статут виробничого кооперативу та його зміст. Особливості створення та припинення виробничого кооперативу. Правовий режим майна виробничого кооперативу. Управління виробничим кооперативом.

Тема 10. Правове становище підприємств та їх об'єднань

Поняття та класифікація підприємств як організаційної форми господарювання. Підприємство як суб'єкт права, майно підприємства.

Поняття та ознаки приватного підприємства. Поняття та ознаки комунального підприємства. Поняття та ознаки державного підприємства. Правове становище казенного підприємства. Підприємство, що діє на основі колективної власності. Організаційна структура та порядок управління підприємством.

Поняття та види об'єднань підприємств. Особливості правового становища господарських об'єднань. Поняття асоційованих підприємств. Правове становище холдингової компанії. Управління об'єднаннями підприємств.

Тема 11. Загальна характеристика припинення господарської діяльності

Поняття та підстави припинення діяльності суб'єктів господарювання. Способи і форми припинення господарської діяльності. Ліквідація та реорганізація як форми припинення суб'єктів господарювання. Види реорганізації та правові наслідки їх застосування. Поняття та види ліквідації, підстави для ліквідації. Правові наслідки ліквідації суб'єкта господарювання. Державна реєстрація припинення суб'єктів господарювання. Порядок державної реєстрації припинення підприємницької діяльності фізичної особи — підприємця.

Тема 12. Особливості ліквідації суб'єкта господарювання у зв'язку з банкрутством

Поняття банкрутства та його правове значення. Заходи щодо запобігання банкрутству. Провадження у справах про банкрутство. Мораторій на задоволення вимог кредиторів як інститут забезпечення прав кредиторів. Санація боржника. Поняття мирової угоди, порядок її укладення, зміст та наслідки невиконання. Ліквідаційна процедура у справах про банкрутство. Черговість задоволення претензій кредиторів.

Змістовий модуль 2.

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Тема 13. Правове регулювання обмеження монополізму та захисту суб'єктів господарювання від недобросовісної конкуренції

Призначення правового захисту економічної конкуренції та недопущення недобросовісної конкуренції. Правовий статус Антимонопольного комітету України. Монопольне становище та порядок його визначення. Поняття та види антиконкурентних дій. Поняття та види недобросовісної конкуренції. Організаційно-правові методи боротьби із порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.

Відповідальність за порушення антимонопольного законодавства та законодавства про захист від недобросовісної конкуренції.

Тема 14. Правове регулювання ціноутворення

Поняття та види цін, їх функції. Правове забезпечення ціноутворення в Україні. Види цін та порядок їх встановлення. Контроль за додержанням

дисципліни цін та відповідальність за порушення законодавства з питань ціноутворення.

Тема 15. Захист прав споживачів

Поняття, види прав споживачів та їх захист. Гарантійні зобов'язання додержання прав споживачів. Права споживача в разі придбання ним товару неналежної якості та його обмін на товар належної якості. Права споживача у разі порушення виконавцем умов договору про виконання робіт та надання послуг. Право споживача на безпеку товарів (робіт, послуг). Право споживача на інформацію про товари (роботи, послуги). Права споживача у сфері торговельного та інших видів обслуговування.

Відповідальність за порушення законодавства про захист прав споживачів. Майнова відповідальність за шкоду, заподіяну товарами (роботами, послугами) неналежної якості.

Тема 16. Загальна характеристика господарських зобов'язань

Поняття та підстави виникнення господарських зобов'язань. Види господарських зобов'язань. Поняття та ознаки господарського договору. Види господарських договорів, їх характеристика. Зміст та форма господарського договору. Особливості укладання деяких категорій договорів. Способи забезпечення належного виконання господарських договорів. Відповідальність за невиконання, неналежне виконання договірних зобов'язань.

Тема 17. Особливості господарських договорів про передачу майна у власність та користування

Правове забезпечення укладання та виконання договору поставки. Поняття, загальна характеристика, істотні умови, сторони за договором поставки. Відповідальність за невиконання або неналежне виконання договору поставки.

Правове забезпечення укладання та виконання договору контракції. Поняття, загальна характеристика, істотні умови, сторони за договором контракції, їх права та обов'язки. Відповідальність за невиконання або неналежне виконання договору контракції.

Правове забезпечення укладання та виконання договору енергопостачання. Поняття, загальна характеристика, істотні умови, сторони за договором енергопостачання, їх права та обов'язки. Відповідальність за невиконання або неналежне виконання договору енергопостачання.

Правове забезпечення укладання та виконання договору лізингу. Поняття, види, загальна характеристика, істотні умови, сторони за договором лізингу та їх права та обов'язки. Відповідальність за невиконання або неналежне виконання договору лізингу.

Тема 18. Особливості господарських договорів про виконання робіт

Поняття, загальна характеристика договору підряду. Істотні умови, сторони за договором підряду, та їх права та обов'язки. Правове забезпечення укладання

та виконання договору підряду на капітальне будівництво. Відповідальність за невиконання або неналежне виконання договору підряду.

Правове забезпечення укладання та виконання договору побутового підряду. Поняття, загальна характеристика, істотні умови, сторони за договором побутового підряду, їх права та обов'язки. Відповідальність за невиконання або неналежне виконання договору побутового підряду.

Тема 19. Особливості господарських договорів про надання послуг

Правове забезпечення укладання та виконання договору перевезення. Поняття, загальна характеристика, істотні умови, сторони за договором перевезення, їх права та обов'язки. Відповідальність за невиконання або неналежне виконання договору перевезення.

Комерційне посередництво у сфері господарювання. Порядок укладання та припинення агентського договору. Особливості предмету агентського договору. Правове становище сторін за агентським договором.

Тема 20. Правове регулювання торговельної діяльності

Поняття та ознаки торговельної діяльності. Суб'єкти торговельної діяльності та вимоги до них. Система торговельних угод. Торговельне посередництво.

Система нормативно-правових актів, які забезпечують публічний порядок здійснення торговельної діяльності. Відповідальність за незаконну торговельну діяльність. Відповідальність за порушення правил торговельної діяльності.

Тема 21. Правове регулювання інвестиційної діяльності.

Поняття, ознаки та правове забезпечення інвестиційної діяльності. Поняття, ознаки та види інвестиції. Об'єкти інвестування. Поняття та ознаки суб'єктів інвестиційної діяльності. Права та обов'язки суб'єктів інвестування.

Правове регулювання здійснення іноземного інвестування. Правові форми інвестиційної діяльності.

Створення, діяльність та припинення діяльності спеціальних (вільних) економічних зон. Інноваційна діяльність.

Тема 22. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Поняття зовнішньоекономічної діяльності та її правове забезпечення. Принципи зовнішньоекономічної діяльності. Особливості публічно-правового регулювання та приватноправового регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Правове становище суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. Підстави та порядок проведення ліцензування та квотування зовнішньоекономічної діяльності. Поняття, види зовнішньоекономічного договору, його зміст, форма та порядок укладення. Державна реєстрація зовнішньоекономічних договорів (контрактів). Вирішення спорів за зовнішньоекономічними договорами (контрактами).

Тема 23. Правове регулювання біржової діяльності

Поняття, види бірж та їх ознаки. Правове становище товарної біржі. Порядок створення товарної біржі: організаційно-правова форма, функції, права та обов'язки.

Правове становище фондової біржі. Порядок створення фондової біржі, її реєстрація та ліцензування. Особливості укладення угод на фондовій біржі. Державний контроль за діяльністю фондової біржі. Особливості припинення діяльності фондової біржі.

Поняття, види біржових угод та порядок їх укладання. Біржовий товар та його види. Правила біржової торгівлі. Спори, що виникають в процесі проведення біржових торгів та укладення біржових угод, порядок їх вирішення.

Тема 24. Правове регулювання ринку фінансових послуг

Поняття, ознаки та види фінансових послуг. Поняття фінансової установи та умови її створення та діяльності. Державне регулювання ринку фінансових послуг. Заходи впливу на учасників ринку фінансових послуг. Штрафні санкції та порядок їх застосування за правопорушення, вчинені на ринках фінансових послуг. Відповідальність за адміністративні правопорушення, пов'язані з діяльністю на ринках фінансових послуг.

Тема 25. Контроль за здійсненням господарської діяльності.

Поняття контролю, його сутність та форми. Види та значення контролю за господарською діяльністю. Повноваження державних органів при здійсненні господарського контролю. Захист прав суб'єктів господарювання при порушенні порядку здійснення господарського контролю.

Тема 26. Відповідальність у господарському праві

Поняття та ознаки господарсько-правової відповідальності. Функції господарсько-правової відповідальності. Підстави господарсько-правової відповідальності. Прострочення боржника. Прострочення кредитора. Форми господарсько-правової відповідальності. Відшкодування збитків як вид господарсько-правової відповідальності: поняття, сфера застосування, порядок реалізації. Штрафні та оперативно-господарські санкції. Поняття адміністративно-господарських санкцій, їх види.

4. Порядок оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця, контрольні заходи включають:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна

сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту складати іспит, – 35 балів);

модульний контроль, що проводиться у формі контрольної роботи як проміжний міні-екзамен з ініціативи викладача з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті *інтегровану* оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля;

підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового екзамену, відповідно до графіку навчального процесу.

Порядок проведення поточного оцінювання знань студентів. Оцінювання знань студента під час практичних занять та виконання індивідуальних завдань проводиться за такими критеріями:

розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються; ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни; ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються; вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків у процесі виконання індивідуальних завдань та завдань, винесених на розгляд в аудиторії; логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки; здатність проводити критичну та незалежну оцінку певних проблемних питань; вміння пояснювати альтернативні погляди та наявність власної точки зору, позиції на певне проблемне питання; застосування аналітичних підходів; якість і чіткість викладення міркувань; логіка, структуризація та обґрунтованість висновків щодо конкретної проблеми; самостійність виконання роботи; грамотність подачі матеріалу; використання методів порівняння, узагальнення понять та явищ; оформлення роботи.

Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів, є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію та законодавство, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних заняттях.

Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену, завданням якого є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

Екзаменаційний білет охоплює програму дисципліни і передбачає визначення рівня знань та ступеня опанування студентами компетентностей.

Кожен екзаменаційний білет складається із 3 практичних ситуацій (одне стереотипне, одне діагностичне та одне евристичне завдання), які передбачають вирішення типових професійних завдань фахівця на робочому місці та дозволяють

діагностувати рівень теоретичної підготовки студента і рівень його компетентності з навчальної дисципліни.

Результат семестрового екзамену оцінюється в балах (максимальна кількість – 40 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 25 балів) і проставляється у відповідній графі екзаменаційної "Відомості обліку успішності".

Студента слід **вважати атестованим**, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Мінімумально можлива кількість балів за поточний і модульний контроль упродовж семестру – 35 та мінімумально можлива кількість балів, набраних на екзамені, – 25.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час екзамену, та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: "60 і більше балів – зараховано", "59 і менше балів – не зараховано" та заноситься у залікову "Відомість обліку успішності" навчальної дисципліни.

5. Розподіл балів за тижнями

Теми змістового модуля			Лекційні заняття	Практичні заняття	Науково-дослідна робота	Творчі завдання	Письмова контрольна	Іспит	Усього
Змістовий модуль 1. Загальні положення господарського права.	Тема 1. Поняття господарської діяльності	1 тиждень	1	1					2
	Тема 2. Поняття господарського права								
	Тема 3. Господарські правовідносини	2 тиждень	1	2					3
	Тема 4. Загальна характеристика суб'єктів господарювання								
	Тема 5. Правові основи створення суб'єктів господарювання та порядок їх державної реєстрації.	3 тиждень	1	2					3
	Тема 6. Правове регулювання ліцензування господарської діяльності	4 тиждень	1	2					3
	Тема 7. Система господарського законодавства.	5 тиждень	1	2					3
	Тема 8. Правовий статус господарських товариств.	6 тиждень	1	1			3		5
	Тема 9. Поняття, ознаки та принципи діяльності виробничого кооперативу.	7 тиждень	1	2					3

	Тема 10. Правове становище підприємств та їх об'єднань.	8 тиждень	1	2					3
	Тема 11. Правове регулювання стандартизації та сертифікації в Україні	9 тиждень	1	2					3
	Тема 12. Особливості ліквідації суб'єкта господарювання у зв'язку з банкрутством.	10 тиждень	1	2		5			8
Змістовий модуль 2. ОСНОВНІ НАПРЯМИ	Тема 13. Правове регулювання обмеження монополізму та захисту суб'єктів господарювання від недобросовісної конкуренції. Тема 14. Правове регулювання ціноутворення.	11 тиждень	1	2					3
	Тема 15. Правове забезпечення захисту прав споживачів. Тема 16. Загальна характеристика господарських зобов'язань.	12 тиждень	1	1			3		5

правового регулювання господарської діяльності в Україні	Тема 17. Особливості господарських договорів, спрямованих на передачу майна у власність і користування. Тема 18. Особливості господарських договорів, спрямованих на виконання робіт.	13 тиждень	1	2					3
	Тема 19. Особливості господарських договорів, спрямованих на надання послуг. Тема 20. Правове регулювання торговельної діяльності.	14 тиждень	1	2	5				8
	Тема 21. Правове регулювання інвестиційної діяльності. Тема 22. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Тема 23. Правові основи біржової діяльності в Україні.	15 тиждень	1	2					3
	Тема 24. Правове регулювання ринку фінансових послуг. Тема 25. Контроль за здійсненням господарської діяльності. Тема 26. Відповідальність в господарському праві.	16 тиждень	1	1					2
	Іспит							40	40
Усього			16	28	5	5	6	40	100

6. Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано
1 – 34	F		

7. Рекомендована література Нормативно-правові акти

1. Конституція України // ВВР України.— 1996.— № 30.— Ст. 141.
2. Цивільний кодекс України // Офіційний вісник України. – 2003. – № 11. – С. 3 - 302.
3. Господарський кодекс України // Офіційний вісник України. – 2003. – № 11. – С. 303-458.
4. Господарський процесуальний кодекс України // ВВР України.— 2001.— № 36.— Ст. 188.
5. Кодекс Украины об административных правонарушениях: научно-практический комментарий. – Харьков: Одиссей, 2003. – 880 с.
6. Закон України “Про акредитацію органів з оцінки відповідності” від 17 травня 2001 р. // ВВР України. – 2001. – N 32. – Ст. 170.
7. Закон України “Про Антимонопольний комітет України” від 26 листопада 1993 р. // ВВР України.— 1993.— № 50.— Ст. 472.
8. Закон України “Про банки і банківську діяльність” від 7 грудня 2000 р. // УК.— 2001.— № 10.— Орієнтир.— № 3.— С. 5 — 13.
9. Закон України “Про виконавче провадження” від 21 квітня 1999 р. // Офіційний вісник України. – 1999. – № 19. – Ст. 813.
10. Закон України “Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом” від 14 травня 1992 р. (у редакції від 30 червня 1999 р.) // ВВР України.— 1999.— № 42 – 43. – Ст. 378.
11. Закон України “Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов’язань” від 22 листопада 1996 р. // ВВР України. – 1997. – N 5. – Ст. 28.
12. Закон України “Про власність” від 7 лютого 1991 р. // ВВР УРСР.— 1991.— № 20.— Ст. 249.
13. Закон України “Про господарські товариства” від 19 вересня 1991р. // ВВР УРСР.— 1991.— № 49.— Ст. 682.

14. Закон України “Про державну контрольно-ревізійну службу в Україні” від 26 січня 1993 р. // ВВР України. – 1993. - № 13. – Ст. 110.
15. Закон України “Про державну підтримку малого підприємництва” від 19 жовтня 2000 р. // ВВР України. – 2000. – № 51 – 52. – Ст. 447.
16. Закон України “Про державну податкову службу в Україні” від 4 грудня 1990 р. // ВВР України. – 1991. – № 6. – Ст. 37.
17. Закон України “Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців” від 15 травня 2003 р. // ВВР України. – 2003. – N 31-32. – Ст. 263.
18. Закон України “Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності” від 6 вересня 2005 р. // ВВР України. – 2005. – N 48. –Ст. 483.
19. Закон України “Про електроенергетику” від 16 жовтня 1997 р. // ВВР України. – 1998. – N 1. –Ст. 1.
20. Закон України “Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень” від 18 листопада 2003 р. // Офіційний вісник України. - 2003. -№ 52. - Ст. 2734.
21. Закон України “Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон” від 13 жовтня 1992 р. // ВВР України. – 1992. – N 50. – Ст. 676.
22. Закон України “Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності” від 11 вересня 2003 р. // Офіційний вісник України. – 2003. – № 41. – Ст. 2157.
23. Закон України “Про заставу” від 2 жовтня 1992 р. // ВВР України. – 1992.- № 47.- Ст. 642.
24. Закон України “Про захист від недобросовісної конкуренції” від 7 червня 1996 р. // ВВР України. – 1996. – N 36. – Ст. 164.
25. Закон України “Про захист економічної конкуренції” від 11 січня 2001 р. // ВВР України. – 2001. – N 12. – Ст. 64.
26. Закон України “Про захист прав споживачів” від 12 травня 1991 р. (у редакції Закону № 3161-IV від 1 грудня 2005 р.) // www.rada.gov.ua
27. Закон України “Про зовнішньоекономічну діяльність” від 16 квітня 1991 р. // ВВР УРСР.- 1991 - № 29.- Ст. 377.
28. Закон України “Про інвестиційну діяльність” від 18 вересня 1991 р. // ВВР УРСР.- 1991.- № 47.- Ст. 646.
29. Закон України “Про кооперацію” від 10 липня 2003 р. // ВВР України. – 2004. – № 5. – Ст. 35.
30. Закон України “Про лізинг” від 16 грудня 1997 р. (у редакції Закону № 1381-IV від 11 грудня 2003 р.) // ВВР України. - 2004.- № 15.- Ст. 231.
31. Закон України “Про ліцензування певних видів господарської діяльності” від 1 червня 2000 р. // ВВР України. – 2000. – N 36. – Ст. 299.
32. Закон України “Про метрологію та метрологічну діяльність” від 11 лютого 1998 р. (у редакції Закону № 1765-IV від 15 червня 2004 р.) // ВВР України. – 2004. – N 37. – Ст. 449.

33. Закон України “Про оренду державного та комунального майна” від 10 квітня 1992 р. (у редакції Закону № 98-95 від 14 березня 1995 р.) // ВВР України. - 1995.- № 15.- Ст. 99.
34. Закон України “Про патентування деяких видів підприємницької діяльності” від 23 березня 1996 р. // ВВР України. – 1996. – N 20. – Ст. 82.
35. Закон України “Про підприємництво” від 7 лютого 1991 р. (ст. 4) // ВВР УРСР.- 1991.- № 14.- Ст. 169.
36. Закон України “Про підтвердження відповідності” від 17 травня 2001 р. // ВВР України. – 2001. – N 32. – Ст. 169.
37. Закон України “Про прокуратуру” від 5 листопада 1991 р. // ВВР України. – 1991. - № 53. – Ст. 793.
38. Закон України “Про промислово-фінансові групи в Україні” від 21 листопада 1995 р. // ВВР України. – 1996.– № 23.– Ст. 88.
39. Закон України “Про режим іноземного інвестування” від 19 березня 1996 р // ВВР України. – 1996.– № 19.– Ст. 80.
40. Закон України “Про стандартизацію” від 17 травня 2001 р. // ВВР України. – 2001. – N 31. – Ст. 145.

Основна література

1. Господарське право України : Підручник / За ред. В.М. Гайворонського, В.П. Жушмана. – Х.: Право, 2005. – 384 с.
2. Понікаров В.Д., Андрійченко Ж.О. Господарське законодавство: Навч. посібник. – Харків: ВД “ІНЖЕК”, 2004. – 232 с.
3. Хозяйственное право: Учебник / Под ред. Мамутова В. К.- К.: Юринком Интер, 2002.- 912 с.
4. Щербина В.С. Господарське право: Навч. посібник. – К.: Юринком Интер, 2006. – 656 с.

Додаткова література

5. Авдокушин Е.Ф. Международные экономические отношения: Учеб. пособие. – М.: ИВЦ «Маркетинг», 1997. – 194 с.
6. Агарков М.М. Учение о ценных бумагах.- М.: Финстатинформ, 1993.– 140 с.
7. Азімов Ч.Н. Забезпечення договірних зобов'язань / Під ред. Кузьменко Н.М. – Х., 1995. – 48 с.
8. Баторшина Н. Філії та представництва. Особливості правового статусу // Юридичний журнал. – 2002. – № 6. – С. 63.
9. Безух О. Неправомірне використання ділової репутації в конкуренції // Підприємництво, господарство і право. - 2003.- № 5.- с. 24-27.

10. Бейцун І. Проблеми правосуб'єктності об'єднань юридичних осіб // Підприємництво, господарство і право. – 2004. - № 2. – С. 45.
11. Белов А.П. Международное предпринимательское право: Практическое пособие.- М.: Юридический Дом “Юстицинформ”, 2001.- 336 с.
12. Беляневич О. Физическое лицо как субъект хозяйственных отношений // Предпринимательство, хозяйство и право.- 1997.- №1. – С. 14-18.
13. Беляневич О.А. Господарський договір та способи його укладення: Навч. посібник / Беляневич О.А.- К.: Наукова думка, 2002.- 280 с.
14. Березюк О. Господарські об'єднання: стан законодавства та перспективи розвитку // Право України. -1998. -№3. – С. 28.
15. Бильденс А. Основные черты германского и европейского антимонопольного права // Основы немецкого торгового и хозяйственного права.- М., 1995.- С. 65–75.
16. Биржевое дело. Под ред. О.И. Дегтярева, О.А. Кандинской. – М.: Юнити, – 1997. – 240 с.
17. Біленчук П. Д., Диннік О. Г., Лютий І. О., Скороходов О. В. Банківське право: українське та європейське: Навч. посібник. - К.: Атіка, 1999.- 324 с.
18. Богун В. Правові аспекти здійснення зовнішньоекономічної діяльності в Україні // Право України. – 1998.- № 4.
19. Брагинский М.И. Договор подряда и подобные ему договоры. – М.: «Статут», 1999.– 254 с.
20. Брукс В. Законодательство о банкротстве США // Вестник Высшего арбитражного суда Российской Федерации. - 1993. - №9. - С.57 –63.
21. Винник О.М. Общества с ограниченной ответственностью: преимущества и недостатки // Предпринимательство, хозяйство и право.- 1999.— № 7.
22. Вінник О. Виробничий кооператив як різновид підприємницької організації // Предпринимательство, хозяйство и право.- 1998.- №1. – С.14-19.
23. Вінник О. Закрите акціонерне товариство і товариство з обмеженою відповідальністю: порівняльна характеристика і проблеми вдосконалення правового регулювання // Підприємництво, господарство і право. – 1997.– №8. – С. 24 -28.
24. Вінник О. М. Інвестиційне право: Навч. посібник: Курс лекцій. - К.: Атіка, 2000.- 263 с.
25. Вінник О. Характерні риси господарських організацій // Предпринимательство, хозяйство и право.- 1998.- № 2, 3.
26. Вінник О.М. Господарські товариства і виробничі кооперативи: Правове становище / Вінник О.М. - К.: Знання, 1998.- 308 с.
27. Вінник О.М. Правове становище дочірніх підприємств // Предпринимательство, хозяйство и право. – 2000. – № 1. – С. 3 - 8.
28. Вітвіцький С.С. Основні принципи державного контролю підприємницької діяльності // Вісник Запорізького юридичного інституту. - 2001 . - №3 . - С.77-80.

29. Галіахметов І. Концептуальні положення про підприємство в умовах розвитку цивільного права // Підприємництво, господарство і право. — 2003. - № 9. - С. 32.

30. Галіахметов І. Проблеми запровадження реєстрації прав власності на підприємство як об'єкт нерухомості // Підприємництво, господарство і право. - 2003. - № 3. - С. 31.

31. Головань І.В. Правова робота і захист прав підприємців: Монографія. — Донецьк: ТОВ "Юго-Восток, Лтд", 2003. — 168 с.

32. Голодницький З. Види юридических лиц в новых Кодексах. Организационно-правовые формы юридического лица: системный анализ ГК и ХК // Юридическая практика. — 2004. — № 8. — С. 18-19.

33. Гонта А. Внешнеэкономическая деятельность: резиденты, агенты, принципалы, посредничество и агентские соглашения в экспортно-импортных операциях // Бизнес — 1996. - № 25-26.

34. Гордієнко О. Малі підприємства: критерії правового статусу і проблеми його вдосконалення // Підприємництво, господарство і право. — 2002. — № 6. - С. 8.

35. Горленко В. Поняття кооперативу в Україні // Підприємництво, господарство і право. — 2004. — № 6. — С. 11-18.

36. Господарське право: Практикум / В.С. Щербина, Г.В. Пронська, О.М. Вінник та інші; За заг. ред. В.С. Щербини. — К.: Юрінком Інтер, 2001. — 320 с.

37. Грицай А. Патентование: сущность торгового патента, порядок его получения и возврата // Всё о бухгалтерском учёте. — 2000. - № 108. — С. 81.

38. Грудницкая С. Порядок формирования объединений предприятий: структура и компетенция органов объединения // Предпринимательство, хозяйство и право. — 1996. — №9. — С. 9.

39. Давыденко М.Л. Контроль и надзор как средство предупреждения преступлений, связанных с незаконным предпринимательством // Право і безпека . - 2003 . - Т.2.-№3 . - С.72-76.

40. Дахно І. Недобросовестная конкуренция и промышленная собственность в Украине // Предпринимательство, хозяйство и право. - 1996.- № 11.- С. 31-34.

41. Дзера Н. Некоторые вопросы признания сделок недействительными в предпринимательской деятельности // Предпринимательство, хозяйство и право.- 1997.- №4.

42. Домробутова А. Договір підяду і правові наслідки неналежного виконання// Юрид. Вісн. України. — 2003. —№37.— С.14; №38. — С.14.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

43. Сервер Верховной Рады Украины. <http://rada.gov.ua/>

44. ЛигаБизнесИнформ. www.liga.net/

45. Нормативные акты Украины. www.nau.kiev.ua/

46. Право. Украина. www.legal.com.ua/

47. Украинское право. www.ukrpravo.com/

48. Законопроекты України <http://zakon.gov.ua/>

49. Інститут проблем законодавства ім. Ярослава Мудрого
<http://www.legality.kiev.ua/>

50. Lindex-закон <http://lindex.net.ua/>